

[E. B. Andersen]

satte i oktober måned, vil jeg gerne først takke for, at et enigt udvalg har kunnet tilslutte sig lovforslagets hovedtanke, at der er brug for øgede muligheder for forsøg med en enhedsskole på de ældste trin i folkeskolen. Jeg vil også gerne benytte denne lejlighed til at takke for et både godt og sagligt samarbejde i udvalget.

Når det er sagt, må jeg selvfølgelig også herfra give udtryk for den beklagelse, som er udtrykt i betænkningen, af, at vi ikke har kunnet komme længere denne gang. Jeg må anerkende, der var megen åbenhed i udvalget over for hele spørgsmålet, men ministeren var altså ikke parat til at tage skridtet fuldt ud. Jeg må tilstå, at jeg ikke forstår, at ministeren ikke har turdet gå med til en forsøgsvirksomhed også omfattende det 10. skoleår. Hvordan skal vi få erfaringer med henblik på fremtidige reformer, når vi ikke tør indsamle dem? Det er også bemærkelsesværdigt, at Danmarks Lærerforening ikke nærer de samme betænkkeligheder, som ministeren giver udtryk for.

Ministeren begrundet den forsigtighed, der præger hans stilling til enhedsskoleforsøg, med hensynet til realeksamen. Jeg forstår af flere grunde ikke ministerens stilling. Det er jo da for det første givet, at det er muligt, hvis vi ønsker det, at bevare en afgangseksamen i lighed med den nuværende realeksamen uden at opretholde realafdelingen. Men for det andet er vi vel alle enige om, at det afgørende må være, hvad de unge har tilegnet sig, ikke den etikette, vi forsyner dem med.

Ministerens ønske om, jeg havde nær sagt for enhver pris at opretholde den nuværende realafdeling, er jo helt ude af takt med den pædagogiske udvikling, vi står midt i. Vi kan ikke i det lange løb — og formentlig heller ikke i det korte — opretholde en skole, der tror, at den kan sortere sine elever. Det er menneskeligt og samfundsmæssigt forkert, og bedre bliver det jo ikke, når den sortering, vi nu har efter 7. klasse, fra pædagogside kan betegnes som en grov og unøjagtig affære, hvor tilfældigheder og vilkårligheder har et stort spillerum. Den krampagtige fastholden ved realafdelingen er også helt i strid med de forsøg, der gøres på at skabe bedre harmoni mellem

de nordiske skolevæsener, en tanke, som ministeren jo for nylig i sit principforslag om folkeskolen tilsluttede sig, men altså her handler imod.

Et særligt problem, overraskende for udvalget, dukkede op under behandlingen af lovforslaget. Jeg tænker her på spørgsmålet om, i hvilken grad det er muligt at sammenstykke sig en realeksamen. Da vi i sin tid behandlede fritidsloven, var det helt klart, at dens regler om prøveforberedende undervisning også skulle kunne anvendes til at tage realeksamen fag for fag. Dette indtryk bekræftes også af, at der i det foreløbige udkast til bekendtgørelse til fritidsloven, som ministeriet for nylig har udsendt til høring, siges, at der kan godkendes undervisning, der forbereder til prøver i dele af realeksamen. Nu er det imidlertid blevet oplyst i udvalget, at det er meddelt skolevæsenet i Gladsaxe, at de karakterer, som en elev i 10. klasse opnår på realklasseniveau, ikke senere vil kunne anvendes som led i en realeksamen. Det kan simpelt hen ikke være rigtigt. Det er i strid med hele tankegangen om et smidigt uddannelsessystem og med ønsket om at fremme et mere personligt uddannelsessystem med muligheder for at sammenstykke den uddannelse, den enkelte på ethvert tidspunkt har behov for. Derfor beder hele udvalget om en afklaring af dette problem, om end meningerne om dets løsning er forskellige, som det fremgår af betænkningen.

Og så et hjertesuk mere. Det er efter mit partis mening beklageligt, at ministeren ikke har villet lytte til røsterne om en bredere sammensætning af folkeskolens forsøgsråd. Vi kan ikke undvære eksperterne i det arbejde, det er jeg enig i, men jeg forstår ikke, at ministeren mener at kunne undvære en repræsentation for de praktiske skolefolk, der landet over i det daglige arbejde virker med forsøgsvirksomhed af den ene eller anden art.

Vel, jeg skal stoppe her med en tak for, at vi dog kom et stykke ad vejen, og med en beklagelse af, at vi ikke kom det stykke, som vi efter vor mening havde brug for at komme med hensyn til den igangværende skoleudvikling. Jeg ved, at jeg ikke er ene om beklagelsen. Jeg fik for nogle måneder siden straks efter lovforslagets fremsættelse et brev fra to elever i en 1. real i Københavns